

MATERIAŁY FOTOCHEMICZNE	NORMA BRANŻOWA	BN-72
	Fotonal roztwór zwilżający	6126-17
		Grupa katalogowa X 84

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest Fotonal — roztwór zwilżający.

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. Roztwór zwilżający Fotonal stosowany jest przede wszystkim jako końcowa kąpiel w stężeniu 1:200 dla wywołanych, utrwalonych i wypłukanych błon i filmów, jak również może być stosowany dla wywołanych, utrwalonych i wypłukanych papierów fotograficznych.

1.3. Określenie

1.3.1. Fotonal — stężony roztwór chemikaliów, przeznaczony do sporządzania kąpeli zwilżających dla chlorowcosrebrowych materiałów negatywowych poddanych następnie suszeniu.

1.3.2. Zdolność zwilżania — właściwość roztworu polegająca na zmniejszeniu napięcia powierzchniowego i ułatwiająca równomierne pokrycie materiału fotograficznego cienką warstwą wody.

1.3.3. Termin gwarancyjny — czas od daty wyprodukowania roztworu zwilżającego, w którym powinny być spełnione wymagania niniejszej normy.

1.3.4. Antyseptyczność — jest to zdolność hamowania rozwoju mikroflory.

1.4. Normy związane

PN-67/C-04500 Produkty chemiczne. Wytyczne pobierania i przygotowywania próbek
PN-67/C-79252 Produkty w opakowaniach transportowych. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Podział. Ze względu na końcową objętość roztworu zwilżającego Fotonal w opakowaniu handlowym rozróżnia się:

Symbol wg SWW: 1335-61.

a) roztwór o objętości 0,25 dm³,

b) roztwór o objętości 1 dm³.

2.2. Sposób budowy oznaczenia. Oznaczenie roztworu zwilżającego Fotonal powinno zawierać: nazwę produktu, objętość końcową roztworu i numer normy.

2.3. Przykład oznaczenia roztworu Fotonal dla objętości 0,25 dm³:

FOTONAL 0,25 dm³ BN-72/6126-17

3. WYMAGANIA

3.1. Wymagania ogólne. Roztwór zwilżający Fotonal powinien być klarowny o zabarwieniu lekko żółtym. Nie może zawierać zanieczyszczeń mechanicznych.

3.2. Objętość roztworu w opakowaniu handlowym powinna wynosić:

0,25 dm³ ± 5%,

1 dm³ ± 3%.

3.3. Termin gwarancyjny roztworu zwilżającego Fotonal, przechowywanego zgodnie z 4.2, wynosi 18 miesięcy od daty produkcji.

3.4. Antyseptyczność roztworu zwilżającego Fotonal. Roztwór po wykonaniu badania powinien być klarowny o zabarwieniu lekko żółtym. Nie może zawierać zanieczyszczeń w formie kłaczków.

3.5. Barwa i przeźroczystość kąpeli Fotonal. Kąpiel sporządzona z roztworu zwilżającego Fotonal po rozcieńczeniu go wodą destylowaną w stosunku 1 : 200 powinna być bezbarwna i klarowna. Dopuszcza się lekką opalizację lub fluorescencję.

3.6. Zdolność zwilżania kąpeli Fotonal. Błona małoobrazkowa poddana badaniu powinna być pokryta na całej powierzchni cienkim filmem wodnym, utrzymującym się przez 30 s. Dopuszcza się przerwy w filmie wodnym w bezpośred-

Zjednoczenie Przemysłu Włókien Sztucznych „Chemitex”
Ustanowiona przez Dyrektora ZPWS „Chemitex” dnia 30 czerwca 1972 r.
jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 stycznia 1973 r.
(Dz. Norm. i Miary nr poz.)

nim styku z otworkami perforacji. Po wysuszeniu w temperaturze pokojowej na błonie nie mogą być widoczne ślady po kroplach wody.

3.7. Trwałość rozcieńczonej kąpieli Fotonal przechowywanej w warunkach wg 4.2 wynosi 7 dni.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie

4.1.1. Opakowanie jednostkowe stanowi butelka ze szkła oranżowego lub tworzywa sztucznego ze szczelnym zamknięciem.

4.1.2. Opakowania transportowe, zawierające większą liczbę opakowań jednostkowych, stanowią kartony z tektury falistej, wyposażone dodatkowo w kratownicę z tektury falistej oddzielającej butelki od siebie. Masa opakowania brutto nie powinna być większa niż 25 kg.

4.1.3. Znakowanie opakowań

4.1.3.1. Znakowanie opakowań jednostkowych powinno zawierać co najmniej:

- nazwę producenta i znak firmowy,
- oznaczenie wg 2.3,
- nazwę i przeznaczenie,
- objętość roztworu,
- cenę,
- znak kontroli jakości,
- datę produkcji,
- krótki przepis użycia.

4.1.3.2. Znakowanie opakowania transportowego — wg PN-67/C-79252. Na opakowaniu należy umieścić dane wg 4.1.3.1 e) ÷ g) oraz dodatkowo liczbę opakowań jednostkowych w opakowaniu transportowym i napisy: „Ostrożnie szkło”; „Góra”; „Nie przewracać” lub odpowiadające im znaki.

4.2. Przechowywanie. Roztwór zwilżający Fotonal należy przechowywać w zamkniętych butelkach ze szkła oranżowego w pomieszczeniach, w których temperatura powietrza powinna utrzymywać się w granicach $5 \div 25^{\circ}\text{C}$. Niedopuszczalne jest przechowywanie roztworu w temperaturze 0°C lub niższej.

4.3. Transport. Roztwór zwilżający Fotonal w opakowaniach transportowych należy przewozić krytymi środkami transportowymi zabezpieczającymi produkt przed opadami atmosferycznymi i niską temperaturą. Temperatura otoczenia w czasie transportu powinna być wyższa od 0°C , ponieważ może nastąpić pękanie butelek.

5. BADANIA

5.1. Rodzaje badań

I. Badania roztworu zwilżającego Fotonal:

- sprawdzanie barwy i przeźroczystości roztworu,
- oznaczenie objętości roztworu,
- badania antyseptyczności.

II. Badanie kąpieli zwilżającej Fotonal:

- sprawdzanie barwy i przeźroczystości kąpieli,
- badanie zdolności zwilżania,
- badanie trwałości kąpieli.

5.2. Wielkość partii. Partię roztworu zwilżającego Fotonal stanowi nie więcej niż 14 000 zestawów jednakowej objętości, w jednakowych opakowaniach, wykonanych z jednorodnego roztworu przygotowanego w jednej operacji.

5.3. Pobieranie próbek — wg PN-67/C-04500. Z każdej partii przedstawionej do badań należy wybrać na ślepo liczbę opakowań jednostkowych wg tablicy.

Liczba opakowań w partii	Liczba opakowań, które należy wybrać do pobierania próbek
do 15	4
16 ÷ 63	5
64 ÷ 14 000	6

Zawartość każdego opakowania jednostkowego stanowi próbkę pierwotną. Pobrane próbki pierwotne należy poddać sprawdzeniu barwy i przeźroczystości wg 5.4.1.1 oraz oznaczeniu objętości wg 5.4.1.2. Następnie mieszać roztwory z wylusowanych opakowań w jednym naczyniu. Tak otrzymana próbka stanowi średnią próbkę laboratoryjną i jest przeznaczona do dalszych badań.

5.4. Opis badań

5.4.1. Opis badań roztworu zwilżającego Fotonal

5.4.1.1. Sprawdzenie barwy i przeźroczystości roztworu należy wykonać przez oględziny wzrokowe próbki roztworu w naczyniu z bezbarwnego i przeźroczystego szkła.

5.4.1.2. Badanie objętości roztworu powinno odbywać się przez odmierzenie zawartości roztworu Fotonal, zawartego w opakowaniu handlowym, naczyniem pomiarowym z następującą dokładnością pomiaru objętości:

- $\pm 1 \text{ cm}^3$ — dla $0,25 \text{ dm}^3$,
- $\pm 5 \text{ cm}^3$ — dla 1 dm^3 .

5.4.1.3. Badanie antyseptyczności. Po wykonaniu badań wg 5.4.1.1 i 5.4.1.2 oraz pobraniu roztworu do przygotowania kąpeli wg 5.4.2.1 roztwór wlać do oryginalnego opakowania handlowego, zamknąć szczelnie oryginalnym zamknięciem i umieścić w termostacie o temperaturze 37°C na 5 dni. Po tym czasie przelać roztwór do naczynia z bezbarwnego i przeźroczystego szkła i dokonać obserwacji wzrokowej.

5.4.2. Opis badań kąpeli zwilżającej Fotonal

5.4.2.1. Sprawdzenie barwy i przeźroczystości. Badany roztwór zwilżacza Fotonal należy rozcieńczyć wodą destylowaną biorąc 2,5 cm³ roztworu Fotonal i 500 cm³ wody. Tak przygotowaną kąpiel zwilżającą należy wlać do naczynia z bezbarwnego szkła i obserwować wzrokowo barwę i przeźroczystość roztworu.

5.4.2.2. Badanie zdolności zwilżania. W świeżo przygotowanej kąpeli wg 5.4.2.1 zanurzyć na 30 s odcinek nienaświetlonej błony małoobrazkowej o długości 50 cm, świeżo wywołanej, utrwalonej i wypłukanej przez 30 min w bieżącej wodzie. Następnie błonę należy zawiesić w położeniu pio-

nowym, obserwując ociekanie. Obserwacji należy poddać obie strony błony. Następnie należy wysuszyć w temperaturze pokojowej w pomieszczeniu wolnym od pyłu i ponownie poddać obserwacji.

5.4.2.3. Badanie trwałości rozcieńczonej kąpeli Fotonal. Należy przygotować kąpiel Fotonal wg 5.4.2.1, następnie przechowywać w zamkniętych butelkach ze szkła oranżowego w pomieszczeniu, w którym temperatura powietrza powinna utrzymywać się w granicach 5 ÷ 25°C, przez 7 dni, po czym wykonać badanie wg 5.4.2.2.

5.5. Ocena wyników badań. Partię produkcyjną należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli wszystkie próbki spełniają wymagania wg rozdz. 3.

Jeżeli chociaż jedna z próbek nie spełnia tych wymagań, to badanie należy powtórzyć, pobierając dwukrotnie liczniejszą próbkę z partii niż podano w 5.3.

Po ponownym przebadaniu partię należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli wyniki badań wszystkich próbek są zgodne z wymaganiami wg rozdz. 3.

K O N I E C